

Rigsdagen ønsker ham tildelt. Men, som sagt, vi fra vor Side ville arbejde for et godt Resultat af det foreliggende Lovforslag uden Hensyn til, hvem der for Tiden er Justitsminister, fordi vi tænke som saa: Det varer jo dog ikke saa længe med den nuværende Justitsminister. Men vi ville paa det allerbestemteste hævde Demokratietets Principper. Vi ville ikke opgive nogen af Grundlovens Paragraffer, vi ville ikke opgive de Principper, som Folketinget her Gang paa Gang i Aarene 1901—06 har hævdet, de Principper, som ogsaa Flertallet af dette Ting Gang paa Gang er gaaet til Valg paa, de Principper, hvis Gennemførelse blev lovet os i den Trontale, hvormed Systemskiftet indlededes. Ærede Medlemmer ville ved at se efter i den Trontale, der blev holdt i Oktober 1901, den højtidelige Trontale, da vi havde faaet Systemskiftet, finde, at det første Programpunkt, der blev fremsat, var netop Retsreformen, det eneste, der blev fremsat rigtig tydeligt; de andre Punkter i Trontalen vare ret uklart formulerede; f. Eks. Punktet om den lige og almindelige Valgret var ret uklart formuleret som en „Omordning af de kommunale Forhold“, men paa dette Punkt sagde Trontalen udtrykkelig: „Saa snart ske kan, ville Vore Ministre efterhaanden fremsætte Lovforslag, sigtende til Indløsning af Grundlovens Løfte om Retsplejens Forbedring“. Det var det første, der blev lovet os, og det var ogsaa noget af det største, som det danske Folk havde Krav paa, naar vi endelig havde faaet Flertallets Mænd til Magten, det var en Retsreform i Overensstemmelse med Grundlovens Princip og ikke blot i Overensstemmelse med een Paragraf, men ogsaa i Overensstemmelse med hele Grundloven fuldt ud, i Overensstemmelse med Proceskommissionens Arbejde, i Overensstemmelse med Folketsingets gentagne Vedtagne Valgdages Afgørelser. Det var det Krav, vi stillede; det er det, som nu er opgivet fra de Herrers og Ministerens Side, men vi ville under det fortsatte Arbejde paa denne Sag bestræbe os for at hævde disse Principper.

Ellinger: En god Retspleje er jo et Tegn paa et vidt fremskredent Folk, og der har i lange Tider rundt omkring i Befolkningen som Helhed været Ænske om at komme til en ny Retsordning herhjemme. Men der har ikke været nogen Stemning i Befolkningen for den tidligere foreslaaede Ordning og for denne noget

begrænsede Retsreform, som nu er fremme, og det kan der ikke have været af den gode Grund, at Befolkningen langt fra er tilstrækkelig inde i denne Sag. Vi have fra vor Side ønsket saadanne Reforme, at de vitterlige Mangler ved den nugældende Retsordning kunde blive afhjulpne. Blandt andet maa der i civile Sager en ganske anderledes Hurtighed frem, og i kriminelle Sager maa der en Beskyttelse for den sigtede, en Beskyttelse mod Vilkaarlighed og i det hele taget en Beskyttelse for den sigtede, saa langt frem som vel muligt, men dog heller ikke længere end nødvendigt til dette Formaalets Fremme, ikke en saa vidtdreven Beskyttelse, at Retsplejen derved kommer til at lide. Men vi have anset det for urigtigt at gaa til en vidtomsplændende Reform, en Reform, der koster Staten og Befolkningen meget store Gæner, vel at mærke, naar der ikke ved noget saadant var en virkelig, en paaviseelig Bedring i Retstilstanden at vente, alt saa mere retfærdige Domme og en virkelig Formindskelse af Retsvildfarelsernes Antal, der jo forøvrigt herhjemme have været ganske overordentlig faa og smaa. Det tidligere Retsreformforslag var jo kostbart, ogsaa kostbart for Befolkningen, og var derved i Virkeligheden en højst udemokratisk Reform, idet nemlig i en Mængde Tilfælde den, som sad mindre godt i det, vilde lade sig drive til af pekuniære Grunde ofte at slutte et for ham lidet fordelagtigt Forlig. Flertallet i dette Ting har imidlertid Gang paa Gang ved sine Afgørelser slaaet fast, at man ikke vilde nøjes med at rette der, hvor Rettelser tiltrængtes, og naar vi ville forbedre — og vi have jo i de svundne Aar ved positive Forslag her paa Rigsdagen tilkendegivet vor alvorlige Hensigt til at være med til at forbedre —, nødes vi da ogsaa til at gaa med til noget større, selv om vi paa Forhaand ere overbeviste om, at noget virkelig godt i Praxis — jeg ser her bort fra alle Teorier — ikke vil blive naaet derved, ja, selv om vi ere overbeviste om, at den store Befolkning, naar den først paa haandgribelig Maade faar det ny at føle, vil komme til at sande det Standpunkt, som vi i saa Henseende have indtaget. Inden jeg gaar over til nærmere at omtale det Forslag, som nu foreligger for os, vil jeg nævne, at Offentlighed og Mundtlighed i Retssager utvivlsomt af en stor Del af Befolkningen ville blive følte som et meget stærkt Tryk. Det vil af mange, ja, jeg kan sige af de allerfleste, føles som en stor Tort at staa